

Evanjelium z 29. marca 2020

5. pôstna nedeľa - Rok A - Ján 11, 1 - 45

Prepis komentára biblistu Fernanda Armelliniho, nerevidovaný autorom

V tom čase bol chorý istý Lazár z Betánie, dediny Márie a jej sestry Marty. Mária bola tá, ktorá pokropila Pána voňavkou a osušila mu nohy svojimi vlasmi; jej brat Lazár bol chorý. Sestry teda poslali Ježišovi odkaz: "Pane, hľa, ten, ktorého miluješ, je chorý."

Keď to Ježiš počul, povedal: "Táto choroba nepovedie k smrti, ale je na Božiu slávu, aby sa ňou oslávil Boží Syn. Ježiš miloval Martu, jej sestru a Lazára. Keď sa dozvedel, že je chorý, zostal dva dni na mieste, kde bol. Potom povedal učeníkom: "Podme znova do Judska!" Učeníci mu povedali: "Rabbi, pred chvíľou ťa chceli Židia ukameňovať, a ty ideš znova?" Ježiš odpovedal: "Nie je hodín dňa dvanásť? Ak niekto kráča vo dne, neklopká, lebo vidí svetlo tohto sveta; ak však kráča v noci, klope, lebo v ňom nie je svetlo."

To povedal a potom dodal: "Lazár, náš priateľ, zaspal, ale ja ho idem zobudiť. Vtedy mu učeníci povedali:

"Pane, ak zaspal, bude zachránený." Ježiš hovoril o svojej smrti, ale oni si mysleli, že hovorí o odpočinku v spánku. Vtedy im Ježiš otvorene povedal: "Lazár je mŕtvy a som rád, že som tam nebol, aby ste uverili, ale podme k nemu!" Vtedy Tomáš, ktorý sa volal Dydimus, povedal ostatným učeníkom: "Podme aj my a zomrime s ním!"

Keď Ježiš prišiel, našiel Lazára, ktorý bol v hrobe už štyri dni. Betánia bola od Jeruzalema vzdialená necelé tri kilometre a k Marte a Márii prišlo veľa Židov, aby ich potešili za ich brata. Marta, keď počula, že Ježiš prichádza, išla mu v ústrety; Mária však sedela doma. Marta povedala Ježišovi: "Pane, keby si tu bol, môj brat by nebol zomrel! Ale už teraz viem, že o čokoľvek budete Boha prosiť, Boh vám to splní." Ježiš jej povedal: "Tvoj brat vstane z mŕtvych. Marta mu odpovedala: "Viem, že vstane pri vzkriesení.

posledného dňa". Ježiš jej povedal: "Ja som vzkriesenie a život; kto verí vo mňa, aj keby zomrel, bude žiť; kto žije a verí vo mňa, nezomrie naveky. Veríte tomu?" Ona mu odpovedala: "Áno, Pane, verím, že ty si Kristus, Boží Syn, ten, ktorý prichádza na svet.

Po týchto slovách išiel zavolať svoju sestru Máriu a tajne jej povedal: "Majster je tu a volá ťa. Keď to počula, okamžite vstala a išla k nemu. Ježiš nevstúpil do dediny, ale bol stále tam, kam mu Marta vyšla v ústrety. Židia, ktorí boli s ňou v dome, aby ju potešili, keď videli, že Mária rýchlo vstala a vyšla von, išli za ňou a mysleli si, že ide oplakávať hrob. Keď Mária prišla k Ježišovi, hneď ako ho zbadala, vrhla sa k nemu

a povedal mu: "Pane, keby si tu bol, môj brat by nebol zomrel!" Ježiš, keď ju videl plakať a plakať aj Židov, ktorí prišli s ňou, bol hlboko dojatý a veľmi znepokojený sa spýtal: "Kam si ho položila?" Povedali mu: "Pane, pod' a pozri!" Ježiš sa rozplakal. Vtedy Židia povedali: "Vidíte, ako ho miloval!" Ale niektorí z nich povedali: "Ten, ktorý otvoril oči slepému, či sa nemohol postarať aj o to, aby nezomrel?"

Potom Ježiš, opäť hlboko dojatý, išiel k hrobu: bola to jaskyňa a bol k nej pripevnený kameň. Ježiš povedal: "Odstráňte kameň!" Marta, sestra mŕtveho, mu odpovedala:

"Pane, už to smrdí: je to tam už štyri dni." Ježiš jej povedal: "Či som vám nepovedal, že ak uveríte, uvidíte Božiu slávu?" Preto kameň odstránili. Ježiš potom pozdvihol oči a povedal: "Otče, ďakujem ti, že si ma vypočul. Vedel som, že ma vždy počúvaš, ale povedal som to pre ľudí okolo mňa, aby uverili, že si ma poslal ty." Po týchto slovách zvolal silným hlasom: "Lazár, vyjdí von!" Mŕtvy muž vyšiel von s nohami a rukami obviazanými obväzmi a s tvárou zabalenou v rubáši. Ježiš im povedal: "Rozviažte ho a nechajte ho ísť.

Mnohí Židia, ktorí prišli k Márii, pri pohľade na to, čo vykonal, v neho uverili.

Čo sa stane s tými, ktorí sa vo svojom živote stretnú s Kristom?

Evanjelium minulej nedele nám to povedalo, otvoria oči, vidia svet, rodinu, peniaze, priateľov inak ako predtým, majú svetlo, vidia, kam idú, pretože majú teraz otvorené oči, ale jedna otázka zostáva: "Kam idem?"

Kristus mi otvoril oči a keď nasledujem svetlo evanjelia, určite sa stávam krásnym človekom, podobám sa Kristovi, ale otázka zostáva: "Aký je konečný osud môjho života?"

Ak chceme byť mužmi, musíme si položiť túto otázku: "Čo je náš život? Je to kúsok do hrobu?"

Keby to bol náš osud, rozmýšľali by sme, či sa oplatí narodiť... a potom znova:

"Stálo by za to porodiť deti len preto, aby sme ich odovzdali netvorovi, ktorým je smrť?"

"A ak existuje Boh, ktorý by nás stvoril s takýmto osudom, či by sa na nás díval, ako ideme do hrobu?"

Bol by to krutý Boh!

Naša kultúra nás vedie k tomu, aby sme myšlienku na smrť vylúčili, dokonca aj kresťania sú poznačení touto kultúrou a neradi uvažujú o konečnom osude, aj oni to považujú za odporné.

Dokonca aj kresťania často redukujú vieru v Krista na to, že sa na neho obracajú s prosbami, aby zasiahol a umožnil im čo najviac prežiť tento biologický život, a keď im nedopraje milosti alebo zázraky, o ktoré ich žiadajú, hovoria:

"Ale načo je potom viera, keď mi Boh nepomôže, keď ma táto príšera, ktorou je smrť, zatlačí do kúta?"

Vždy sa snažíme tento moment odložiť, neuvažujeme o konečnom zmysle nášho života... táto otázka je nevyhnutná.

"Ponorím sa do temnej a tichej priepasti, *do Šeolu*, potom tam zostanem a všetko sa rozplynie v ničote, z ktorej som vyšiel; svet bude po mne pokojne pokračovať."

Práve túto ničotu je ťažké prijať, pretože cítime, že sme boli stvorení pre život, pre nekonečno.

Boh nás stvoril pre život!

Akú odpoveď dáva Ježiš na túto otázku?

Ak Ježiš neodpovedá na túto otázku, zvyšok evanjelia je síce krásny a pomáha nám žiť, ale chýba mu odpoveď na otázku, ktorá nás najviac trápi: "Kde skončím na konci svojho života?"

Dnes nám liturgia ponúka evanjelium, ktoré sa nesprávne nazýva vzkriesenie Lazára.

Musíme byť veľmi opatrní, pretože ide o chýlostivú tému, evanjelista nechcel napísať kroniku o skutočnosti a každý, kto by ju takto interpretoval, by potom bol konfrontovaný s otázkami, na ktoré by nevedel odpovedať.

Je napríklad možné, že po tom, čo Ježiš skutočne vzkriesil Lazára, ako je to opísané v tejto epizóde Evanjelia podľa Jána, nikomu nenapadlo povedať Ježišovi: "Keďže si vzkriesil Lazára, pozri, je tu jeden môj príbuzný, ktorý pred niekoľkými dňami zomrel, vyveď aj jeho."

Nechcem si robiť žarty, ale je dôležité priblížiť tento text, ktorý nie je kronikou, je to stránka teológie, ktorú zložil evanjelista Ján, pravdepodobne vychádzajúc z významného uzdravenia, ktoré vykonal Ježiš, ale posolstvo má dať odpoveď na otázku, nad ktorou sme sa pred chvíľou pozastavili.

Aby sme pochopili túto stránku, musíme najprv rozlišovať medzi vzkriesením a oživením.

Hovoril som, že nie je presné nazývať vzkriesenie Lazára vzkriesením, je to oživenie, a aby sme ho pochopili, musíme si predstaviť tri svety:

Prvý svet, ten, v ktorom sme, kde žijeme, rastieme a pracujeme, zamestnávame sa, máme rodinu... to je náš svet.

Nie je to náš konečný osud, vieme, že v istom okamihu musíme vstúpiť do druhého sveta, ktorý Židia nazývali *Šeol*, tá jaskyňa, ktorá vyzerala ako ústa.

Šeol pochádza zo slovesa *šaal* - *volá nás*... volá každého, aby vstúpil do druhého sveta.

Ak sa niekomu podarí vytiahnuť ma z tohto druhého sveta a vrátiť ma späť do prvého, nie je to vzkriesenie, je to resuscitácia; vracia ma späť do tejto reality, v ktorej som zvyknutý žiť, s tým problémom, že potom musím druhýkrát zomrieť, musím

návrat do druhého sveta, sveta mŕtvych, do Šeolu.

Vzkriesenie neznamená návrat odtiaľto, pretože potom sa smrť vráti, aby si vydobyla späť svoju korisť, nie je to víťazstvo nad smrťou.

Keď Ježiš robí znamenania, treba pochopiť, aké posolstvo nám chce odovzdať, aké víťazstvo je schopný dosiahnuť nad smrťou.

Víťazstvo nad smrťou má predstaviť tých, ktorí vstúpili do druhého sveta, do tretieho sveta, do Božieho sveta.

Všetci musíme odísť z tejto ríše mŕtvych, pretože taký je stav človeka, ale nie je to definitívne, Ježiš nám to povedal, my sme to predtým nevedeli, možno to múdrejší tušili, ale nevedeli sme to s istotou.

Ježiš nám to povedal a na Veľkú noc potom vylomil dvere Šeolu a uviedol všetkých do tretieho sveta, ktorý je Božím svetom.

Keď je človek vzkriesený, znamená to, že vstúpil do tretieho sveta, do Božieho sveta, kde je odetý do nového tela, duchovného tela, neporušiteľného, ako ho nazýva Pavol, z ktorého už nie je vyzlečený a nemôže sa znovu vrátiť do tohto sveta.

Chápeme teda, že Lazár nešiel do tretieho sveta, a preto nevstal z mŕtvych, pretože ak by bol vstal z mŕtvych, nevrátil by sa, bol oživený.

Nevieme, v akej situácii sa nachádzal, ale skutočnosť je taká, že ho priviedli späť na tento svet.

Ak by Lazár skutočne vstal, t. j. vstúpil do Božieho sveta, neurobili by mu veľkú láskavosť, keby ho priviedli späť, len aby musel znova prejsť tú istú cestu, druhýkrát zomrieť a potom skutočne naveky vstať.

Kde sa táto epizóda odohráva?

Budeme počuť, že Ježiš je v *Betabare*, vidíte ho v pozadí a vidíte aj Mŕtve more, je to veľmi krásny letecký obraz.

Ježiš je tam, kde bol pokrstený spolu so svojimi učeníkmi, a práve tam, ako budeme o chvíľu počuť, prijíma správu o Lazárovi, ktorý je chorý.

Všimnite si tiež, že je vám povedané, kde sa nachádza Betánia.

Betánia je vzdialená 3 km od Jeruzalema, môžete ju vidieť, kým prídete na Olivovú horu, kde sa po zostupe začína Judská púšť.

Ukážeme vám aj chrám v Jeruzaleme, aby ste vedeli lokalizovať, kde sa nachádza táto veľmi dôležitá epizóda, o ktorej nám hovorí evanjelium podľa Jána.

Uvidíte aj obrázok dediny Betánia, ako vyzerala koncom 19. storočia; dedina v Ježišovej dobe sa veľmi nelíšila od tej, ktorú vidíte.

Bola to dedina, ktorú Ježiš často navštevoval, pretože tam žila rodina, ktorú mal veľmi rád, pozostávajúca z dvoch sestier a brata, ako o tom budeme čoskoro počuť. Počúvajte začiatok úryvku evanjelia:

Istý Lazár z Betánie, dediny Márie a jej sestry Marty, bol chorý. Mária bola tá, ktorá pokropila Pána voňavkou a osušila mu nohy svojimi vlasmi; jej brat Lazár bol chorý. Sestry preto poslali

povedz mu: "Pane, hľa, ten, ktorého miluješ, je chorý."

Ked' to Ježiš počul, povedal: "Táto choroba nepovedie k smrti, ale je na Božiu slávu, aby sa ňou oslávil Boží Syn. Ježiš miloval Martu, jej sestru a Lazára."

Príbeh sa začína predstavením trochu zvláštnej rodiny, v ktorej nie sú manželia, manželky, rodičia, deti... len bratia a sestry.

Jedna zo sestier, Mária, sa spomína, že pokropila Pána vôňou z ostropestreca.

Nard v Biblii označuje lásku. Čo robí

táto sestra?

Všetko, čo má, dáva bezpodmienečne, bez výhrad pre Pána.

Presne to žiada Ježiš od každého svojho učeníka, bezpodmienečnú lásku k bratovi.

Lazár, ktorý by mal byť hlavným hrdinom, má veľmi okrajovú, vedľajšiu úlohu, spomína sa len ako brat Márie a Marty. Táto rodina sa vyznačuje aj ďalšou vlastnosťou: tvoria ju len bratia a sestry, jej členovia sú spojení blízkym vzťahom lásky s Ježišom.

Ked' sestry pošlú Ježišovi správu, že Lazár je chorý, nepovedia Lazár je chorý, ale ten, ktorého miluješ, a neskôr si spomenú, že Ježiš miloval Martu, Máriu a Lazára.

Ked' Židia stojaci pri Lazárovom hrobe vidia, ako sa Ježiš rozplakal, hovoria: vidieť, ako ho milovala.

V tomto bode sa stáva jasným význam, ktorý evanjelista Ján chce dať tejto rodine; nie je to nič iné ako obraz kresťanského spoločenstva, v ktorom niet nadriadených, podriadených, otcov, učiteľov... všetci sú bratia a sestry nesmierne milovaní Pánom.

Povedzme si to teraz, aby sme sa mohli lepšie orientovať...

sme konfrontovaní s kresťanským spoločenstvom, v ktorom zomiera brat a toto spoločenstvo si kladie otázky:

Môže Ježiš niečo urobiť, keď brat zomrie?

Chceli by sme ho mať stále pri sebe, a preto prosíme Ježiša, aby zasiahol a premohol smrť, aby ho mal stále pri sebe.

To nie je možné, ale keď brat zomrie, môže Ježiš ešte niečo urobiť?

To je otázka.

Ked' Ježiš dostal správu, že ten, ktorého miluje, je chorý, hovorí: "Táto choroba nie je na smrť, ale na Božiu slávu".

Týmito prvými slovami pripravuje posolstvo, ktoré potom budeme chápať v celom príbehu, že slabosť, ktorá vedie k biologickej smrti, pre Ježiša nie je biologická smrť pre Ježiša sa nedotýka života človeka, nie je pre smrť, ale preto, aby sa zjavila Božia sláva.

Božia sláva je prejavom toho, ako veľmi miluje človeka!

Keď sa pozrieme na stvorenie, uvedomíme si, že Boh miloval človeka, pripravil mu krásny domov... chápeme lásku... ale čo má pripravené pre nás?

Ak chceme pochopiť všetku lásku, ktorú má Boh k človeku, chceme vedieť, čo má pre nás pripravené mimo tohto biologického života.

Ježiš hovorí, že táto slabosť, ktorá vedie k biologickej smrti, nie je pre smrť, ale preto, aby človek, ktorý prechádza smrťou, objavil úžasné prekvapenie, ktoré má pre neho Boh pripravené.

Práve pri prechode smrťou sa ukáže, ako veľmi Boh miluje človeka, a tiež hovoríme, že si nemožno predstaviť, že by existovalo niečo lepšie ako to, čo nám Boh pripravil.

Počujme, čo urobí Ježiš, keď sa dozvie o slabosti tohto brata zo spoločenstva, ktoré miluje:

Keď sa dozvedel, že je chorý, zostal dva dni na mieste, kde bol. Potom povedal učeníkom: "Poďme znova do Judska!" Učeníci mu povedali: "Rabbi, pred chvíľou ťa chceli Židia ukameňovať, a ty ideš znova?" Ježiš odpovedal: "Nie je hodín dňa dvanásť? Ak niekto kráča vo dne, neklopká, lebo vidí svetlo tohto sveta; ak však kráča v noci, klope, lebo v ňom nie je svetlo. "

To povedal a potom dodal: "Lazár, náš priateľ, zaspal, ale ja ho idem zobudiť. Učeníci mu povedali: "Pane, ak zaspal, bude spasený. Ježiš hovoril o svojej smrti, ale oni si mysleli, že hovorí o odpočinku v spánku. Vtedy im Ježiš otvorene povedal: "Lazár je mŕtvy a som rád, že som tam nebol, aby ste uverili, ale poďme k nemu!" Vtedy Tomáš, ktorý sa volal Dydimus, povedal ostatným učeníkom: "Poďme aj my a zomrime s ním!"

Očakávali by sme, že keď Ježiš dostane správu o Lazárovej chorobe, okamžite odíde do Betánie, ale namiesto toho zostane ešte dva dni tam, kde je.

Toto správanie rozhnevá obe sestry, ktoré mu to vyčítajú:

"Keby ste tu boli, náš brat by nezomrel. "Prečo sa Ježiš takto správal?

Je to dôležité posolstvo pre naše kresťanské spoločenstvá, Ježiš nám tým, že nechal Lazára zomrieť, hovorí, že neprišiel zabrániť biologickej smrti, nie je jeho úlohou prerušiť prirodzený beh ľudského života.

Často sa preto obraciame na Boha, keď sa ocitneme v ťažkostiach, dovoľávame sa ho, aby nás udržal v tomto živote... nie je jeho úlohou predlžovať nekonečnú starobu, nie!

Biologická nesmrteľnosť nie je možná, človek je svojou prirodzenosťou, svojím osudom určený byť smrteľný a Boh nezasahuje, aby zmenil prirodzenosť človeka, nemôže to urobiť.

Ježiš hovorí učeníkom: "Poďme do Judey" a dodáva: "Náš priateľ Lazár spí, ale ja ho idem zobudiť."

Je to obraz, ktorý sa neskôr stane bežným medzi kresťanmi, obraz smrti ako

spánok, pre prebudenie.

Pavol napríklad píše Solúnčanom:

nechceme vás nechať v nevedomosti o tých, ktorí sú nečinní.

Ten istý termín cintorín, ktorý používame my, pochádza z gréckeho slova coimeterion, ktoré je odvodené od slovesa coimaumai, čo znamená zaspať.

Je to veľmi nevhodný obraz, ale používa sa na to, aby sa povedalo, že biologická smrť nie je smrť, ale prebudenie.

Prví kresťania boli najprv pochovávaní spolu s pohanmi, ale potom pocítili potrebu byť spolu, ako boli spolu za života na tomto svete, chceli zostať spolu aj v smrti a miesto pochovávania, kde boli spolu, nazvali koimeterion, táto nocľaháreň pri čakaní na prebudenie, na prechod zo života do života.

Potom Ježiš hovorí:

naš priateľ Lazár je mŕtvy

Že spánok je smrť.

Ježiš sa vydáva smerom k Betánii, ale všimneme si zvláštnu skutočnosť, že Ježiš nevchádza do dediny, ale najprv sa zastaví a čaká, kým mu všetci vyjdú v ústrety.

Počúvame:

Ked' Ježiš prišiel, našiel Lazára, ktorý bol v hrobe už štyri dni. Betánia bola od Jeruzalema vzdialená necelé tri kilometre a k Marte a Márii prišlo veľa Židov, aby ich potešili za ich brata. Marta, keď počula, že Ježiš prichádza, išla mu v ústrety; Mária však sedela doma. Marta povedala Ježišovi: "Pane, keby si tu bol, môj brat by nebol zomrel! Ale už teraz viem, že o čokoľvek budete Boha prosiť, Boh vám to splní." Ježiš jej povedal:

"Tvoj brat vstane z mŕtvych." Marta mu odpovedala: "Viem, že vstane z mŕtvych pri vzkriesení v posledný deň." Ježiš jej povedal: "Ja som vzkriesenie a život; kto verí vo mňa, aj keby zomrel, bude žiť; kto žije a verí vo mňa, nezomrie naveky. Veríte tomu?" Ona mu odpovedala: "Áno, Pane, verím, že ty si Kristus, Boží Syn, ten, ktorý prichádza na svet."

Ked' Ježiš prichádza do Betánie, evanjelista poznamenáva, že Lazár bol mŕtvy už štyri dni.

Číslo štyri naznačuje definitívnu smrť, tri dni chodili k hrobu, aby zistili, či je tam ešte nejaký náznak života, ale na štvrtý deň rezignovali... je mŕtvy.

Čo sa deje v Betánii tvárou v tvár tejto smrti?

Evanjelista hovorí, že Židia prišli k Márii a Marte, aby ich potešili pre smrť ich brata.

Išli vyjadriť sústrasť tak, ako to robíme my, teda opakovať tie frázy, ktoré nakoniec nikoho nepotešia... Hlavu hore, život ide ďalej, odchádzajú vždy tí najlepší, navždy zostanú v našej pamäti, nikto neumiera, pokiaľ si ho niekto uchová v srdci...

V týchto situáciách by som povedal, že možno viac ako slová je lepšie mlčanie, táto účasť na intímnej, intenzívnej bolesti, ktorá sa prejavuje plačom.

Potom sú tu samozrejme rozlúčkové obrady, ktoré vidíme aj medzi non

veriaci, tak možno čítanie nejakej básne alebo piesne, ktorú mal rád človek, ktorý nás opustil... je spôsob, ako povedať: smrť nám ho chcela vziať, ale my ho tu nejako držíme.

Je to spôsob, ako prekonať traumy zo straty milovanej osoby.

Čo sa stane teraz?

Ježiš nevchádza do dediny, Marta mu ide v ústrety, keď vie, že Ježiš príde, zatiaľ čo Mária zostáva sedieť v dome.

Keď sa Marta stretne s Majstrom, pokarhá ho, nevrhne sa mu k nohám ako neskôr Mária, ale nahnevá sa na Ježiša:

"Mali ste tu byť, aby ste urobili, čo sa dá, pre tento jediný život, v ktorý veríme."

Ak Boh existuje, prečo nezasiahne, keď ho potrebujeme? To by bol

Boh, ktorého by sme chceli.

Ježiš nezasiahol a Marta hovorí Ježišovi:

"Ale viem, že ak o niečo prosíte Boha, on vám to dá." Čo má Marta na mysli?

Iste, spomienka na veľkých prorokov Eliáša, Elizea... ktorí oživovali deti, syna ženy zo Sarety, syna rodiny Sunem... ale to bolo oživovanie detí, ktoré práve zomreli; Lazár bol naopak štyri dni mŕtvy.

Čo môže Ježiš urobiť?

Marta sa k nemu obracia, pretože si stále myslí, že život je len a len toto. Ježiš jej odpovedá:

"Tvoj brat povstane"

Vo farizejskej koncepcii, ktorú Marta zjavne zdieľala, panovala viera, že keď príde Božie kráľovstvo, spravodliví budú vzkriesení, teda vrátia sa do tohto života, aby sa tešili z nového sveta, a tak Marta hovorí Ježišovi: *Môj brat, ktorý je jedným zo spravodlivých, bude v tom čase určite vzkriesený...*

Toto vzkriesenie nikoho nepoteší.

Dávajme si tiež pozor, aby sme zmŕtvychvstanie, o ktorom hovorí Ježiš, nepredpokladali do budúcnosti; keď človek vstúpi, ako som už povedal, do druhého sveta, do kráľovstva mŕtvych, nezostane tam, ale hneď vstúpi do tretieho sveta, pretože Ježiš otvoril dvere tohto hrobu, a nie preto, aby sa odtiaľ vrátil, ale aby vstúpil do Božieho sveta.

Toto hovorí Ježiš Marte:

"Ja som vzkriesenie a život, kto verí vo mňa, aj keď zomrie, bude žiť!"

Marta verí v Boha, ktorý kriesi mŕtvych, Ježiš naopak hovorí o Bohu, ktorý dáva život, ktorý neumiera, ktorý presahuje biologickú smrť.

"Kto verí vo mňa, má večný život", povedal Ježiš, a "kto je moje telo a pije moju krv, má život".

Je to život Večného, ktorý je nedotknutý biologickým životom, preto ten, kto zomiera, v skutočnosti nezomiera, ale vstupuje so svojím božským životom, ktorý mu bol daný, do sveta a do Otcovho domu.

Ježiš pokračuje:

"Kto žije a verí vo mňa, nezomrie naveky." Ježiš presúva vzkriesenie do prítomnosti, ale vzkriesenie nie resuscitácia, teda okamžitý vstup do Božieho sveta.

Ježiš neprišiel vzkriesiť mŕtvolu, ale dať živým život, ktorý neumiera!

Čo to znamená?

Tu sa musíme uchýliť k niektorým obrazom a myslím, že najkrajšie je predstaviť si dvojčatá v matkinom lone.

Dvojčatá nemajú predstavu o živote, ktorý ich čaká, sú šťastné, že majú pupočnú šnúru a opustiť tento život je pre ne smrť; teraz si predstavme, že sa jedno z dvojčiat narodí, čo si myslí dvojča, ktoré zostalo v maternici?

"Môj brat je mŕtvy.

V skutočnosti nezomrel, vstúpil do úplne iného života, ale vyšiel z toho malého sveta, v ktorom mu bolo v istom momente príliš tesno; presne to, čo sa nám stáva po možno dlhej starobe, že túžime po inom živote, túžime po inom svete... čo hovorí Pavol v liste Timotejovi:

"Teraz nastal čas, aby som spustil plachty", to znamená, aby som opustil tento svet a odišiel na iné brehy.

Viera nám umožňuje vnímať smrť a prechod z tohto sveta do sveta definitívneho ako bolestný, dramatický okamih, ale požehnaný, pretože nám vtedy umožňuje kontemplovať tvárou v tvár tomu Bohu, ktorý je Otcom a Matkou.

Dieťa, ktoré je v maternici, nemôže kontemplovať tvár svojej matky, len keď vyjde z tejto formy života, ocitne sa tvárou v tvár svojej matky; len vtedy môžeme kontemplovať tvár Boha, keď prechádzame zo života... do života.

Lao-c' povedal krásny výrok: "To, čo je pre húsenicu koncom sveta, je pre zvyšok sveta motýľom.

Húsenica nezomrie, zmizne ako húsenica, ale žije ďalej ako motýľ. Marta odpovedá Ježišovi slovami:

"Verím, že ty si Kristus, Boží syn, ktorý prichádza na svet."

Ježiš viedol Martu k pochopeniu významu bratovej smrti; Marta prijala svetlo, ktoré jej Ježišovo slovo dalo na túto bolestnú udalosť, ktorú prežíva, a sama sa k tomuto svetlu priklonila.

V dôsledku toho uvidíme, že zatiaľ čo všetci plačú, Židia, Mária... Marta plakať nebude.

Jej sestra Mária je stále v dedine a Marta ju teraz ide pozvať, aby prežila svoju vlastnú skúsenosť, aby vyšla z dediny, kde všetci plačú, kde sú len slová, ktoré sa snažia utešiť, ale nedávajú skutočnú útechu, zmysel bolestnej udalosti, ktorú prežívajú.

Marta vyzve Máriu, aby opustila dedinu a išla za Ježišom, my ju počúvame:

Marta išla zavolať svoju sestru Máriu a šeptom jej povedala: "Majster je tu a volá ťa. Keď to počula, okamžite vstala a išla k nemu. Ježiš nevstúpil"

v dedine, ale stále bol tam, kam za ním Marta odišla. Židia, ktorí boli s ňou v dome, aby ju potešili, keď videli, že Mária sa ponáhľa a odchádza, išli za ňou v domnienke, že ide smútiť ku hrobu.

Keď Mária prišla na miesto, kde bol Ježiš, hneď ako ho uvidela, vrhla sa mu k nohám a povedala mu: "Pane, keby si tu bol, môj brat by nebol zomrel!"

Ježiš, keď ju videl plakať a plakať aj Židov, ktorí prišli s ňou, bol hlboko dojatý a veľmi znepokojený sa spýtal: "Kam si ho položila?" Povedali mu: "Pane, pod' a pozri!" Ježiš sa rozplakal. Vtedy Židia povedali: "Vidíte, ako ho miloval!" Ale niektorí z nich povedali: "Ten, ktorý otvoril oči slepému, či nemohol spôsobiť, aby nezomrel?"

Marta pri stretnutí s Ježišom dostala nové svetlo.

Teraz už nevníma bratovu smrť tak ako predtým a chce, aby jej sestra zažila to isté.

Marta ide do Betánie a hovorí Márii:

"Majster je tu a volá vás."

Ježiš zostal tam, kde ho stretla Marta; to je veľmi zvláštne ako kronika, ako to, že Ježiš nejde do Betánie, aby sa stretol s Máriou v jej dome, alebo nejde k Lazárovmu hrobu?

Z teologického hľadiska to znamená, že Ježiš chce, aby všetci opustili túto dedinu, aby opustili túto predstavu smrti ako konca všetkého, ktorá ľudí len rozplače.

Pripomínajúc tento detail, Marta chce, aby aj Mária mala svoju skúsenosť, a hovorí s ňou tajne, latra v gréčtine znamená pod dychom.

Určité duchovné zážitky sa nedajú vykričať, musia sa sprostredkovať v osobnom dialógu, vo vhodnom kontexte, nemôže to byť v televíznej debate.

Všimli sme si tiež, že nie všetci prichádzame k stretnutiu s týmto Kristovým svetlom v rovnakom čase, niektorí bratia a sestry prichádzajú ako prví a potom odovzdávajú svoju skúsenosť ostatným bratom a sestrám, aby aj oni mohli mať rovnaké svetlo.

Mária vychádza z dediny a s ňou vychádzajú aj všetci Židia; je krásne, že teraz všetci vychádzajú z Betánie a idú v ústrety Ježišovi.

Mária sa vrhá Ježišovi k nohám a ako jeho sestra ho karhá, pretože stále má predstavu o smrti ako o konci všetkého a kto tejto smrti nezabráni, ak by mohol niečo urobiť, musí byť pokarhaný.

Keď Ježiš vidí plačúcu Máriu, zachveje sa v duchu.

Čo to znamená?

Ježiš sa chveje, táto predstava smrti, ktorá človeka len rozplače, je veľmi nebezpečná, pretože ak si človek myslí, že smrťou sa všetko končí, nemôže žiť ako človek.

Žiť ako človek znamená darovať svoj život, milovať, a tí, ktorí si myslia, že smrťou sa všetko končí, sa snažia život zadržať, nie darovať.

Preto sa Ježiš pri tomto počatí Židov a ešte aj Márie chveje.

Ježiš sa pýta, kam si ho dal?

Je to otázka, ktorú si kladieme aj my, keď sa stretneme s bratom, ktorý zomrel: Kam ho dáte?

Uložia ho na cintorín, akoby to bol jeho posledný osud? Odpoveď, ktorú dávajú Ježišovi:

prídte sa pozrieť, kam sme ho umiestnili

Muži uložia mŕtveho do hrobu.

Ježiš ronil slzy, nehovorí sa, že sa rozplakal, nie!

V gréčtine sa hovorí klaiein, nikdy sa nepoužíva nádherné sloveso dakrūein, ktoré znamená, že slzy tečú, nemôžete ich ovládať, je to Ježišov smútok nad smrťou priateľa.

Je to presne tá skúsenosť, ktorú má každý človek, ale existuje iný spôsob plaču tvárou v tvár smrti, zúfalý, klaiein spôsob, pri ktorom si človek trhá vlasy, pretože je to koniec všetkého; dakruein je iný, slzy nemôžu nepadnúť, keď človek stratí milovanú osobu, ale nie je to plač tých, ktorí nemajú nádej.

Smrť je vždy tragická a dramatická udalosť, ktorú treba prežívať s úctou, so súcitným smútkom, ktorý sa prejavuje slzami, ale tí, ktorí sa stretli s Kristom, plačú iným spôsobom.

Židia si všímajú, ako veľmi ho miloval, a práve táto láska pri strate priateľa vyvoláva slzy.

Židia si všímajú: ako je teda možné, že keď ho tak veľmi milovala, nezabránila jeho smrti?

Stále si myslia, že pomoc a láska sa prejavujú v udržiavaní biologického života... nie.

Ježiš neprišiel predĺžiť starobu, ale povedať nám, že Boh nám dal život, ktorý je nedotknutý biologickou smrťou.

Teraz si vypočujme, čo robí Ježiš pred Lazárovým hrobom:

Potom Ježiš, opäť hlboko dojatý, išiel k hrobu: bola to jaskyňa a bol k nej pripevnený kameň. Ježiš povedal: "Odstráňte kameň!" Marta, sestra mŕtveho, mu odpovedala: "Pane, už to smrdí: je tam už štyri dni. Ježiš jej povedal: "Či som ti nepovedal, že ak uveríš, uvidíš Božiu slávu?" Preto kameň odstránili. Ježiš potom zdvihol oči a povedal: "Otče, ďakujem ti, že si ma vypočul. Vedel som, že si mi dal

Vždy počúvam, ale povedal som to pre ľudí okolo mňa, aby uverili, že si ma poslal ty." Po týchto slovách zvolal silným hlasom: "Lazár, vyjdi von!" Mŕtvy muž vyšiel von s nohami a rukami obviazanými obväzmi a s tvárou zabalenou v rubáši.

Ježiš im povedal: "Oslobodte ho a nechajte ho ísť.

Keď Ježiš prišiel k Lazárovmu hrobu, prikázal odstrániť kameň, ktorý oddeľuje svet živých od sveta mŕtvych, nesmie už existovať, pretože všetci sú živí.

Marta reaguje a hovorí:

"ale môj brat je mŕtvy, nie je možné odstrániť tento kameň"... pretože existuje oddelenie medzi svetom živých a svetom mŕtvych.

Ježiš hovorí: Nie! Odstráňte ten kameň.

Marta verí, ale zostáva na pochybách, trochu ako my, a Ježiš jej hovorí:
Nepovedal som vám, že ak veríte - s týmto pohľadom viery - môžete vidieť, aký je osud človeka, vidíte Božiu slávu, teda to, čo pre nás pripravil.

Je naozaj ťažké odstrániť ten kameň, ale ak ho neodvalíme, budeme naďalej chodiť na cintorín smútiť a myslieť si, že je tu stále ten kameň, ktorý oddeľuje svet živých od sveta mŕtvych.

Nie! Všetci sú nažive!

Odstránia ten kameň a Ježiš vydá výkrik:

Lazar von! A mŕtvy vyšiel von

Všimnite si, že nie Lazár... mŕtvy vyšiel von.

Ježiš vytiahol mŕtveho z hrobu, mal obviazané ruky a nohy a tvár zabalenú v rubáši... teda všetky znaky smrti.

Keby to bola kronika, Lazár, ktorý bol zviazaný, by mal letieť... to nie je kronika, to je to, čo Ježiš dokázal, on kričal!

Je to víťazný pokrik života, ktorý priniesol na svet nad smrťou. A dáva príkaz: "Rozviažte ho, nechajte ho ísť".

Nechajte ho ísť... kam?

Keby to bola novinka, očakávali by sme, že na tomto mieste zaznamenáme Lazárove pocity radosti, jeho vďačnosť, objatie Ježiša, všetkých prítomných a potom večierok... nie!

Ježiš hovorí: rozviažte mŕtveho... tento príkaz je adresovaný nám... rozviažte mŕtveho a nechajte ho ísť.

Vždy sme v pokušení udržať si človeka pri sebe, pretože ho milujeme, ale príde čas, keď sa musíme uvoľniť a nechať ho odísť do jeho osudu, ktorým je Otcov dom.

Túto úvahu o Lazárovom vzkriesení, ktoré je skutočným vzkriesením Lazára, by som chcel uzavrieť definitívnym vstupom do Božieho sveta.

Na záver by som chcel predstaviť malú mramorovú dosku nájdenú vo Vatikánskych múzeách, na ktorej je pohrebný nápis umiestnený na hrobe dieťaťa.

Latinský nápis znie:

Tu odpočíva nevinné dieťa menom Siddi, ktoré má štyri mesiace a 24 dní a ktoré Boh povolal do sveta pokoja.

Všimnime si, čo je na tejto doske, je tam vavrínový veniec, ktorý je znakom víťazstva nad smrťou, a v strede tohto venca je monogramom vyobrazený kríž Krista, ktorý je víťazom nad smrťou; potom sú tam dve holubice s olivovou ratoľstou v zobáku, čo je znakom sveta, kde navždy vládne mier, a potom to najdôležitejšie na oboch koncoch ramena kríža sa objavujú dve písmená gréckej abecedy omega a alfa; je zvláštne, že tieto dve písmená označujú začiatok a koniec abecedy.

Očakávali by sme, že alfa bude na začiatku života a omega na jeho konci... nie!

Ten, kto umiestnil tento nápis, možno Siddiho rodičia, povedal: Omega Siddiho života bola alfa, začiatok plného života s Bohom.